

KOBİRATE ULUSLARARASI KREDİ DERECELENDİRME VE KURUMSAL **YÖNETİM HİZMETLERİ A.Ş.** **BASIN BÜLTENİ**

Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş., **DARDANEL ÖNENTAŞ GIDA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI'NIN 15.11.2023** tarihi itibariyle Kredi Derecelendirme Raporunu hazırlayarak, derecelendirme notlarını belirlemiştir.

Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş. tarafından düzenlenen derecelendirme raporu, ilgili firmanın elektronik ortamda göndermiş olduğu veya yanıtlamış olduğu 156 adet belge, bilgi, dosya ile firmanın resmi internet sitesinden kamuya açıklamış olduğu veriler 31.12.2020 tarihleri itibariyle SER & BERKER BAĞIMSIZ DENETİM ANONİM ŞİRKETİ firmasının bağımsız denetim raporu, 31.12.2021, 31.12.2022 ve 30.09.2023 tarihi itibari ile KPMG BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK ANONİM ŞİRKETİ'nin bağımsız denetim raporları ve ilgili firma hakkında uzmanlarımız aracılığı ile yapılan incelemeler baz alınarak hazırlanmıştır.

Ana ortaklık olan Dardanel Önentaş Gıda Sanayi Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları ("Dardanel" veya "Grup"), 1984 yılında Çanakkale'de kurulmuş, 1985 yılında Dardanel markası altında deniz ürünleri üretimine başlamıştır. Grup'un ana faaliyet konusu; dondurulmuş gıda maddeleri imalatı, değerlendirme, konservecilik, iç ve dış piyasa satışları, soğuk depo, paketleme entegre tesis işletmeciliğidir. Grup'un satış geliri elde ettiği alanlar; konserve (Ton balığı, somon, sardalya, uskumru, hamsi vb. su ürünleri konserve), dondurulmuş gıda (Dondurulmuş su ürünleri, kum midyesi) ve balık yan ürünleridir (balık unu ve balık yağı üretimi).

Şirket'in 60.000 m²'si kapalı olmak üzere 100.000 m² arazi üzerine kurulu su ürünlerinin işlenerek konserve veya dondurulmuş gıda ürünü haline getirilmesine yönelik tesisleri mevcuttur. Grup'un; satış ve dağıtım, spor ile televizyon ve yayıncılık alanında faaliyet gösteren bağlı ortaklıklarının yanı sıra ana üretim tesisi Çanakkale'de bulunmaktadır. Ayrıca Yunanistan'da üretim ve satış yapmakta olan Dardanel Greece S.A.'da Grup'un %100 bağlı ortaklığı konumundadır. Grup, Yunanistan'da yerleşik ve donmuş deniz ürünleri üretimini ve satışını yapan G. Kallimanis S.A. firmasının %100 paylarını ve marka hakkını 21 Eylül 2022 tarihinde imzaladığı sözleşmeyle 10.000.000 Avro bedelle devralmıştır.

Şirketin devam eden yatırımları arasında; Çanakkale Boğazında Kara Midye Tesisi, Edirne – Enez'de Ton Balığı Konservesi Tesisi ve Çanakkale Ezine Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde Yatırım Planlaması bulunmaktadır.

Türkiye su ürünleri konservesi sektöründe Şirket lider konumunu sürdürmeye devam etmektedir. Ancak, Türkiye'de halen bu sektör gelişme aşamasındadır. Ülkemizde kişi başına 200 gr. Seviyesindeki yıllık ton konserve tüketimi mevcut iken, Avrupa ülkelerinde 3.5 kg, Amerika'da 2 kg, Ortadoğu ülkelerinde 1 kg seviyesindedir. Türkiye, bu pazarda gelişim göstermeye devam etmektedir. Aylık 4-5 milyon TL olan Pazar son yıllarda 80 - 100 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu gelişimde reklam ve tanıtım faaliyetleri etken olmuştur. Şirketin ana faaliyet konusu olan ton balığı konservesinde lider durumdaki konumu değişmemiştir. Son araştırmalarda Eylül/2023 itibariyle Şirketin markalı ürün satış payı %50, üretimden satış payı ise %75 seviyesindedir.

Rapor yazım tarihi itibariyle Şirket'in ödenmiş/çıkarılmış sermayesi 586.099.283 TL olup, her biri 1 TL nominal değerinde 586.099.283 adet hamiline yazılı toplam 586.099.283 adet paya bölünmüştür. (31

Aralık 2020: 53.281.753 TL nominal değerinde hamiline yazılı toplam 53.281.753 adet pay) Diğer taraftan, 08.04.2022 tarihi itibarıyla Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 1.200.000.000.-TL yükseltilmiş olup, alınan onaylar sonrası 01.07.2022 tarihinde tescil edilmiştir. 10.11.2023 tarihindeki Yönetim Kurulu toplantısında; Şirketin ana sözleşmesinde yazılı kayıtlı sermaye tavanının 5.000.000.000.-TL olarak belirlenerek bu kapsamda yapılmış ana sözleşme değişikliğinin öncelikle SPK ve Ticaret Bakanlığı izinleri alınarak Genel Kurulun onayına sunulması kararı alınmıştır. (10.11.2023 tarihinde KAP'ta yayınlanan açıklama)

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na kayıtlı olup, rapor yazım tarihi itibarıyla paylarının %31,40'ı (31 Aralık 2022: %31,40) halka açık olup, 1994 yılından itibaren Borsa İstanbul'da işlem görmektedir. Dardanel Önentaş Gıda San. A.Ş.'nin %68,60 oranında hissesine sahip olan Niyazi Önen Holding A.Ş.'nin kontrolünü elinde bulunduran ve sermayesinin %100'ünü temsil eden paylara sahip olan Osman Niyazi ÖNEN nihai ana ortak konumundadır. Niyazi Önen Holding A.Ş.'nin sermayesi 200 milyon TL'dir.

2022 yılında maddi duran varlıkların yeniden değerlemesi sonucunda bu varlıklarda 1.114 milyon TL artış olmuştur. Kar ve zararda yeniden sınıflandırılan ve sınıflandırılmayan kalemlerin toplamı ile birlikte Şirketin özkaynaklarında 2022 yılsonu itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre %123 oranında bir artış gerçekleşmiş olup bu artışla birlikte özkaynaklar 1.944 milyon TL'ye yükselmiştir.

Şirket 2022 yılında USD 29.630.259 tutarında ihracat gerçekleştirmiş olup, ihracat tutarında bir önceki yılsonuna göre USD bazında yaklaşık %30 oranında bir artış kaydedilmiştir. İhracatın ülkelere göre dağılımı incelendiğinde İsrail ve İtalya'ya yapılan ihracat tutarının toplam içerisinde önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir. Toplam ihracatın ürün gruplarına göre dağılımına bakıldığında zaman ise ağırlıklı olarak konserve su ürünleri çok büyük bir paya sahiptir. Diğer taraftan, 2022 yılında Şirketin ithalat tutarı 35,9 milyon USD ve 30.09.2023 itibarıyla ise 6,1 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, ihracat yapılan ülkeler arasında İsrail ilk sırada yer almakta olup 7 Ekim 2023 tarihinde başlayan İsrail ve Filistin arasındaki çatışmalara ilişkin Türkiye'nin politik tavrı ve İsrail ile olan ilişkilerin gerginleşmesi nedeniyle ihracatta aksama olabileceği değerlendirilmiştir.

Grup esas olarak; dondurulmuş gıda maddeleri, konserve ürünlerinin satışından ve soğuk depo, paketleme entegre tesis işletmeciliği hizmetlerinin sağlanmasından hasılat elde etmektedir. Şirketin 2022 yılında konsolide yurtiçi satışları 2021 yılına göre %139,56 oranında artarak brüt 2.604 milyon TL'ye ulaşmıştır. İç piyasa satışlarında da ağırlıklı ürün grubu konserve su ürünlerinden oluşmaktadır. Şirketin 30.09.2023 dönemi itibarıyla konsolide finansal verilerine göre net satış tutarları incelendiğinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık %93 oranında artış sağlandığı ve brüt satış tutarının %10,75'lik kısmının ihracata dönük satışlardan oluştuğu görülmektedir.

2021 yılsonu itibarıyla 22,6 milyon TL zarar eden Şirket, 2022 yılsonu itibarıyla 75,1 milyon TL dönem kârı elde etmiştir. Şirketin önceki yıllardan gelen birikmiş zararlar toplamı ise 2022 yılsonu itibarıyla 267,6 milyon TL'dir. Şirket incelenen 2020 ve 2021 yıllarında esas faaliyetlerinden sırasıyla %15,45 ve %13,71 oranında kâr elde ederken, 2022 yılında esas faaliyetlerinden %8,68 kâr elde etmiştir. Özellikle yabancı kaynak kullanımına bağlı olarak finansman giderlerinin yüksek tutarlarda gerçekleşmesi nedeniyle 2020 yılında %9,73 net kâr marjı sağlanırken, 2021 yılı zarar ile kapatılmıştır. 2022 yılında ise net kâr marjı daha düşük oranda ve %2,62 olarak gerçekleşmiştir. 30.09.2023 dönemi itibarıyla satış hasılatındaki olumlu gelişme ve büyümeye rağmen, 539,1 milyon TL finansman gideri (faiz+kur farkları) nedeniyle dönem sonu sadece 5,8 milyon TL net kâr (%0,16 net kâr marjı) ile kapatılmıştır.

Şirketin faiz giderleri ve kur farkı giderlerinin çok yüksek olmasına bağlı olarak kârlılık rakamlarının düşük olmasına karşın, bu giderlerden bağımsız olarak Şirketin FAVÖK (Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr) tutarları ve FAVÖK marjları incelendiğinde; tutarların 2021 yılında 107,2 milyon TL, 2022/9 aylık dönemde 173,5 milyon TL, 2022 yılsonunda 208,2 milyon TL ve 2023/9 aylık döneminde 481,3 milyon TL, marjların ise sırasıyla %9,24, %7,24, %9,02 ve %12,96 olarak gerçekleştiği ve 30.09.2023 dönemi itibariyle önemli ölçüde iyileşme olduğu görülmektedir. 30.09.2023 itibariyle Gıda ve İçecek sektörünün ortalama FAVÖK marjı %14 civarında olup, bu dönem itibariyle Şirket marjı sektör marjına yaklaşma göstermiştir.

31.12.2022 dönemi itibariyle satış hasılatında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüksek oranda artış gerçekleşmiş olup faaliyet hacmindeki bu artışın finansmanı için kullanılan kısa vadeli finansal borçlarda da önemli oranda artış gözlenmiştir. 30.09.2023 döneminde üretim ve satış hacmindeki önemli artışa bağlı olarak kısa vadeli borçlanma oranlarında da önemli artış gerçekleşmiş olup bu artışa bağlı olarak Şirketin likidite oranlarında 2022 yılındaki yapıya benzer bir yapı oluşmuş olup net işletme sermayesi negatif bakiye olarak devam etmiştir.

30.09.2023 dönemi itibariyle Şirketin özellikle kısa vadeli finansal borçlanmalardaki artışa bağlı olarak kısa vadeli yükümlülükler 2022 yılsonuna göre %91,42 oranında artarak daha fazla yabancı kaynak kullanımına gidilmiştir. Buna bağlı olarak 2022 yılsonu itibariyle %45,38 olan kaldıraç oranı %58,66'ya yükselmiştir. Dolayısıyla özkaynak yabancı kaynak dengesinde yabancı kaynak lehine bir gelişme yaşanmıştır.

Bazı tamamlanması ve iyileştirilmesi gereken konular olmasına karşın, Şirketin kurumsal yönetim ilkelerine büyük ölçüde uyum sağladığı görülmüştür. Bu değerlendirmeler kapsamında;

Şirketin Uzun Dönemli Yerel Notu KR A olarak teyit edilmiş olup, bu not Derecelendirilen borçlar ve borçluların diğer borçlar ve borçlulara kıyasla ortalamanın üzerinde kredi kalitesini ifade eder. Finansal olarak kıyaslandığında ortalamanın üzerinde kredi kalitesini ifade eder. Finansal yükümlülüklerini yerine getirme kabiliyeti yüksek ancak olumsuz ekonomik koşullardan etkilenebilir.

Şirketin Kısa Vadeli Yerel Notu KR A-1 olarak teyit edilmiş olup, bu not Derecelendirilen borçlular ve borçların diğer borçlar ve borçlulara kıyasla en yüksek kredi kalitesini ifade eder.

Şirketin Notlarının Görünümü ise “DURAĞAN” olarak değerlendirilmiştir. Bu görünüm Şirketin notlarında kısa vadede bir değişiklik olmayacağına işaret etmektedir.

Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş. Etik İlkelerini Bankalar Kanunu, Derecelendirme Kuruluşlarının Faaliyetlerini düzenleyen SPK ve BDDK yönetmelikleri, IOSCO ve OECD uluslararası kuruluşların genel kabul görmüş etik ilkeleri, genel kabul görmüş ahlaki teamülleri dikkate alarak hazırlanmış ve internet sitesi aracılığı ile duyurulmuştur. Kamuoyu ile paylaşıyoruz.

15.11.2023, İstanbul

Fenerbahçe Mahallesi Bağdat Caddesi Prenses Palas Apartmanı No: 106/4 Kadıköy/İstanbul
Tel: 216 330 56 20
www.kobirate.com.tr

Bilgi için:
Ahmet GENÇER ahmetgencer@kobirate.com.tr